

Μόνος του έφαγε το κεφάλι του ο Οιδίποδας, σημειώνει κάποιος σχολιαστής της τραγωδίας «Φοίνισσαι» του Ευριπίδη: Ούτε αρρώστια υπήρχε ούτε τίποτα. Απλά, μια μέρα ανέβαινε με την Ιοκάστη στον Κιθαιρώνα για να θυσιάσουν στους θεούς. Κάποια στιγμή, πέρασαν από το σημείο όπου, πριν από χρόνια, ο Οιδίποδας είχε συναντηθεί με τον Λάιο, καθώς εκεί και όχι στον δρόμο για την Φωκίδα έγινε το φονικό. Ο Οιδίποδας το θυμήθηκε. Διηγήθηκε στην Ιοκάστη το περιστατικό, χωρίς ακόμα να γνωρίζει, ποιον είχε σκοτώσει. Της έδειξε και το ξίφος που είχε πάρει από τον νεκρό. Η Ιοκάστη το αναγνώρισε και χλόμιασε. Δεν ήταν λοιπόν συμμορία ληστών αυτοί που σκότωσαν τον άνδρα της. Ήταν ο Οιδίποδας και εκείνη είχε παντρευτεί τον φονιά του άνδρα της. Απέφυγε να μιλήσει καθώς ακόμα δεν ήξερε ότι ο νέος άνδρας της ήταν ο γιος της.

Πάνω στην ώρα, ένας βοσκός αλόγων από την Σικυώνα, διηγήθηκε την ιστορία με το μωρό στον ίδιο τόπο. Η Ιοκάστη κατάλαβε ότι ο Οιδίποδας δεν ήταν γιος του Πόλυβου και της Μερόπης αλλά δικό της παιδί και του Λαίου: Ο χρησμός είχε επαληθευτεί! Από την φρίκη της, πήγε και κρεμάστηκε. Ο Οιδίποδας κατάλαβε, τι συνέβαινε, και έβγαλε τα μάτια του μόνος του χωρίς όμως να φύγει από την Θήβα.

Στην ίδια τραγωδία, τις «Φοίνισσες», που διδάχτηκε το 408 π.Χ., ο Ευριπίδης έδωσε την δική του διαφορετική εκδοχή για τα μετά την αποκάλυψη συμβάντα:

Η Ιοκάστη δεν αυτοκτόνησε τότε. Συνέχισε να είναι βασίλισσα με τον Οιδίποδα βασιλιά, αν και τυφλό. Τα παιδιά του όμως, ο Ετεοκλής και ο Πολυνείκης, μεγάλωναν μέσα στο ψέμα, καθώς έπρεπε να βρίσκουν χίλιες προφάσεις για το πώς και το γιατί γεννήθηκαν. Όταν μεγάλωσαν, συνέλαβαν τον τυφλό πατέρα τους και τον φυλάκισαν σε ένα σκοτεινό δωμάτιο, περιμένοντας ότι, με τον καιρό, η όλη υπόθεση θα ξεχαστεί. Κατά μια άλλη παραλλαγή, ο Οιδίποδας μόνος του, από ντροπή, αποσύρθηκε στο δωμάτιο αυτό. Όπως και να έχει το ζήτημα, τα παιδιά του, ο Ετεοκλής και ο Πολυνείκης, του έστελναν κάθε μέρα το φαγητό του. Μια φορά, το φαγητό ήρθε σε ασημένιο τραπέζι όπου είχε τοποθετηθεί χρυσή κούπα. Ο Οιδίποδας θυμήθηκε τα παλιά του μεγαλεία και καταράστηκε τους γιους του που του τα θύμισαν. Κατά άλλη εκδοχή, συνήθως έτρωγε κρέας από ωμοπλάτη. Όμως, μια φορά, του έστειλαν κρέας από μπούτι. Ο Οιδίποδας νόμισε ότι οι γιοι του ήθελαν να τον κοροϊδέψουν πως τα έχει χαμένα και δεν μπορεί να ξεχωρίσει το μπούτι από την ωμοπλάτη. Αυτός, λένε, είναι ο λόγος για τον οποίο τους καταράστηκε να αλληλοεξοντωθούν.

Η κατάρα έπιασε, καθώς ο Ετεοκλής έδιωξε τον Πολυνείκη που γύρισε με στρατό από το Άργος, να πάρει πίσω τον θρόνο του. Η μονομαχία ανάμεσα στα δυο αδέρφια κατέληξε στον αλληλοσκοτωμό τους. Τότε, η Ιοκάστη πήρε το σπαθί ενός από τους νεκρούς γιους της και το έμπηξε στο στήθος της.

Με όλα αυτά, ο αδελφός της Ιοκάστης, ο Κρέοντας, πείστηκε ότι η πόλη έπρεπε να απαλλαγεί από την παρουσία του Οιδίποδα. Ο τραγικός βασιλιάς, με οδηγό την κόρη του, Αντιγόνη, κίνησε για την Αθήνα, έχοντας προορισμό τον Κολωνό. Η συνέχεια καταγράφηκε από τον Σοφοκλή στον «Οιδίποδα επί Κολωνώ».

Υπάρχει άλλη εκδοχή που αναφέρει ότι ο Οιδίποδας ποτέ δεν έφυγε από την Θήβα. Πέθανε εκεί σε βαθιά γεράματα και αποτεφρώθηκε, σύμφωνα με τα τότε έθιμα. Το πρόβλημα όμως δημιουργήθηκε με την τέφρα του. Σε κανένα τόπο δεν την ήθελαν. Μετά από διάφορες περιπλανήσεις, οι συγγενείς του Οιδίποδα πήραν την τέφρα και την έθαψαν μυστικά στο άλσος της θεάς Δήμητρας, στην πόλη Ετεωνός, στις όχθες του ποταμού Ασωπού. Η ταφή όμως δεν έμεινε κρυφή. Οι κάτοικοι της πόλης έμαθαν γι' αυτήν και πήγαν στο ιερό της Δήμητρας να ρωτήσουν, τι πρέπει να κάνουν. Ο ιερέας απάντησε πως έπρεπε να αφήσουν τον Οιδίποδα ήσυχο να αναπαυθεί.

(τελευταία επεξεργασία, 27 Μαΐου 2021)